

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . 5.—
Četrt leta . . . 2:50
Mesečno . . . 1.—
Dunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
— 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vin.
od 6 redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velja
— popust. —
„Straža“ izhaja v pos-
edeljek in petek popoldne
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Doroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Rumuni zopet poraženi.

Naši prodrli na Sedmograškem preko mesta Fogaraš. — Rumunske čete, ki so prekoračile Donavo, razbite. — Rumuni utrjujejo Bukarešto. — Italija pripravlja novo, veliko ofenzivo. — Na Krasu zelo močen artilerijski ogenj, deloma že tudi infanterijski napadi. — Ruska ofenziva v Voliniji zrušena. — Rusi zbirajo in vežbajo novo armado za spomladno ofenzivo. — V Dobruči artilerijski boji. — Grčija leze vedno bolj v vojsko. — Prekucija v Abesiniji.

Proti državnemu zboru.

Izmed državnozbornih klubov se je izrekel le nemškoradikalni klub proti sklicanju državnega zbora. Ako se volilci izražajo proti državnemu zboru, je to umljivo, a težje umljivo je, ako se tudi poslanci upirajo sklicanju državnega zbora, kajti njih eksistenco kot „poslancev“ opravičuje vendar le samo parlamentarno delovanje. Saj bi tudi ne razumeli, ako bi se sodnik izrekal proti razsojevanju, odvetnik proti zagovarjanju in krojač proti šivanju. Tudi volilci nemškoradikalnih poslancev ne razumejo sklepov svojih zastopnikov in zato jih kličejo na odgovor.

Zadnjo nedeljo, dne 1. okt. je poslanec Pacher na Dunaju opravičeval pred vodstvom nižjeavstrijske nemškoradikalne stranke taktiko svojega kluba, zakaj da se je izrekel proti sklicanju drž. zbora. Izjavil je, da klub ni mogel javno navesti vseh strankinih sklepov zaradi cenzure. Že ta izjava je zanimiva, kajti vsakdo ve, česa cenzura ne pripušča za javnost. Poslanec Pacher je zaradi tega ustmeno naznanil vodstvu razloge, ki so vodili radikalno stranko pri njenih sklepih. V kolikor jih je cenzura v poročilu o Pacherjevem shodu pripustila za javnost, jih priobčujemo:

Poslanec Pacher je rekel, da bi zasedanje državnega zbora povzročilo nove težave za razvoj gotovih zadev. Državni zbor bi tudi ne mogel uspešno rešiti niti gospodarskih niti drugih vprašanj. Gotovo je, da bi bilo sklicanje državnega zbora pri ljudstvu z veseljem pozdravljeno. Toda ker ni upati, da bi zasedanje imelo kakšne uspehe in ker bi nasprotno spravilo v veliko nevar-

nost narodnopolitične zadeve, zato se je klub izrekel proti sklicanju državnega zbora.

Ko je vodstvo nižjeavstrijske nemškoradikalne stranke zaslislalo vse razloge na podrobno, se je tudi izreklo proti državnemu zboru in odobrilo sklep državnozbornskega kluba.

Nemškoradikalna struja se torej boji za miren razvoj svojih narodnopolitičnih idej. Kdor pozna Wolflov program, ki se je le iz zasebnih razlogov ločil od Schönererjeve stranke, bo tudi vedel, kako si Wolflova stranka misli razvoj narodnopolitičnih zadev v Avstriji. Ker tudi nam cenzura zabranjuje, da bi obširneje govorili o teh zadevah, moramo čitatelje prositi, da se zadovoljijo s temi vrsticami.

Politični testament pokojnega rumunskega kralja Karola

Neki bivši rumunski državni uradnik, ki je zapustil Bukarešto neposredno pred napovedjo vojne od strani Rumunske Avstro-Ogrski, pripoveduje o poslednjih željah sivolasnega kralja Karola, ki jih je ta vladar na smrtni postelji, v navzočnosti starega Petra Carpa, izrazil svojemu nečaku, sedanjemu kralju Ferdinandu:

Predpoldne je imel kralj strašen napad, ki mu ni dopuščal dihanja. Vsi smo bili v največji skrbi. Takoj je bil sklican zdravniški konsilij, ki je sklenil, da je takoj dal poklicati prestolonaslednika Ferdinanda, ki se je nahajal na jesenskih manevrih v Konstanci. Istočasno je bila obveščena tudi vlada, da treba računati z bližnjo smrtjo starega kralja. Prestolonaslednik je dospel istega večera in je po hitel k smrtni postelji svojega sivolasnega strica. Vkljub strašnim bolečinam, ki jih je pretrpel Karol

povodom včerajšnjega napada, je bil kralj pri popolni zavesti ter je takoj odredil, naj puste prestolonaslednika k njemu. Poleg kraljeve postelje se je nahajal — kakor sploh vedno v tistih tragičnih dneh — Peter Carp, ki je bil v tistih trenutkih kralju več nego samo zvest svetovalec. Bila je poleg tudi pokojna kraljica, in po izrecni želji kralja so poklicali tudi ministrskega predsednika Bratianu.

Kralj je ponudil svojemu nečaku roko ter mu rekel takoj, naj se čuti vedno, kar je — Nemca in Hohenzollernca. Potem je govoril o političnih maksimah, ki so pripomogle, da je Rumunska iz neznanih početkov postala gledna evropska država. Te maksime so bile: čvrsto naslanjanje na Nemčijo in Avstrijo. Ve, je rekel, da so močne struje na delu, da bi skalile prijateljstvo med Rumunsko in njenimi starimi zavezniki, ali nadeja se, da bo njegov naslednik znal spretno stopati na pot proti tem silam. Nikdar naj ne dovoli, da bi postala Rumunska igrača v rokah slavočelnih in neskrupuloznih politikov. „Vidim, da se mi moje življenjsko delo, vidim, da se ogroža mir dožela, inane vidim, da me moja smrt obvaruje pred grenko čašo — da bi se po več nego 40letnemu vladanju odrekel kroni!“ — je rekel stari kralj Karol z drhtečim glasom. „Ali če bi prišlo do tega — je nadaljeval — ne bi se premisljal niti trenutka, marveč bi se raje stokrat odrekel krone same, nego da bi postal izdajica napram svojim prijateljem!“

Kralj Karol je zahteval od svojega nečaka, da mu v tem času, ob smrtni postelji, obljubi, da se bo držal teh njegovih nasvetov. Nato se je sivolasi kralj razgovarjal dalje časa z Bratianom, pak je v navzočnosti tega poslednjega diktiral enemu tajnih sekretarjev svojo poslednjo voljo. Ta je zaključila z željo, da naj Rumunska nikdar ne zapusti poti modre razsodnosti, da naj postopa primerno dogovorom, ki jih je on s svojimi svetovalci sklenil s prijateljskimi državami, pak naj si izbere tako politično vedenje, ki bo odgovarjalo dostojanstvu Rumunske in ki se mu ima Rumunska zahvaliti za svoje blagostanje.

LISTEK

Smotrnost v rastlinstvu.

Prof. Fr. Pengov.

Ali si kdaj videl kako večjo tovarno, postavim, za izdelovanje strojev? Če si jo le količaj ogledal, kako se tu dela, si moral priznati sam pri sebi: Kakšen duh in kakšna volja, ki ustvarjata take reči! V tem oddelku vlivajo samo kolesa, tam režejo samo vijake, drugje rezbarijo edino le ob večjih in manjših vretenih, toda vsak komad se pripravlja tako, da postane člen celotnega stroja; popoln parni stroj ali vodna turbina — to je končni smoter vseh posameznih strojnih delcev.

Tudi rastlina, od neopažene bilke ob potu do ponosne cedre libanonske, obstoji iz velikega števila posameznih delcev. Če hočete, imenujete tudi njo lahko tovarno ali celo državo v malem. Ta država obstoji iz večjega števila zveznih držav, ki zedinjena Nemčija ali Zedinjene države v Severni Ameriki. Vsak del za se ima večji ali manjši pomen za skupno gospodarstvo rastline: korenina, deblo, veje, listi, cvetje in njegovi posamezni deli. Razlika je le ta, da so rastlini posamezni deli nujno potrebni, a niso pa bistveno potrebne posamezne države za veldržavo. Državljanje rastlinske imenujemo lahko protoplaste, rekše prebivalce posameznih stanic, katerih telo sicer ni iz okostnice, mesa in krvi, ampak iz navidezno preproste, v resnici pa silno komplicirane

(kemijski zamotano sestavljene) prasnovi ali protoplasme.

In kakšen red je med temi državljani! Kako smotrno delujejo ti delavci, o tem bi ti vedel veliko povedati mikroskop (drobnogled), a če ga nimaš, povprašaj le lilijo na polju in zagotovi ti bo, da niti Salomon z vsem svojim bajnim bogastvom ni bil tako obložen, kakor ona, ki sestoji iz posameznih protoplastov.

V nekaterih stanicah izdelujejo protoplasti le hranilne snovi (škrob, sladkor, beljakovine, olja); druge spravljajo hranilno snov iz korenin v deblo in v veje in liste, ali nasprotno; tretja vrsta stanic pa shranja redilne snovi in jih kopiči za čas sedem suhih krav (krompirjev gomolj je skladišče za škrob, bela pesa je shramba za sladkor, laneno seme za fino olje in podobno). A ne pripravljajo ti protoplasti samo sladkega medu, da privabijo ž njim krilatih mušic in pisanih metuljev na veselo svatbo: tudi strupe in ostre snovi izdelujejo ti organski kemiki, da ž njimi sovražnike odganjajo. Nekateri stanice so nabrušene in trdne kot jeklo in ti štrlijo nasproti kot grozeči bajoneti v podobni trnoljčnih in glogovih bodic ali šipkovih trnov; druge napolnijo svoje glavice s strupom (mravljiño kislino) in pri najhujši dotiki se razpoči krhki šrapnel in ti posuje roko s pekočimi mehurčki (kopriiva). Nekateri protoplasti so v podolžno nabranih stanicah, rišejo po zemlji kakor korenske kosmatine in preskrbujejo rastlino s potrebno vodo.

In vse to tako komplicirano delovanje, ki smo ga orisali na par zgledih, se vrši v notranjosti rastline, ne da bi mogli opaziti kaj kako osrednjo pisar-

no z vodstvom, z inženirji in delovodji. Vsaka stanica, oziroma vsak njen stanovnik protoplast, pozna od ure svojega rojstva natančno nalogo, ki ga čaka v življenju in se ji posveti z vsem ognjem svoje rastlinske duše. V naravi je vpeljana praksa, da se mora delo deliti. Ustava pri rastlinah je demokratičen komunizem, po katerem velja načelo: Vsem državljanom (protoplastom) enaka čast in veljava; vsi za enega in eden za vse. Komunizem, kakor ga človeški družbi ni niti približno mogoče doseči!

Kako pa naj si kot naravoslovci vendar razlagamo čudovito smotrno delovanje živih protoplastov, ki bivajo pod skupno streho ene in iste rastline, toda vsak v svoji sobici (stanici)? Znano ti bo, ljubi bralec, da so membrane (stene) mladih rastlinskih stanic silno nežne in obstoje iz celuloze; ko pa se stanica postara, se okrepi in odebele tudi njene stene, ki deloma olesene ali oplute (postanejo kot pluta, zamaškovina). Če bi to kemijsko izpreminjanje prevzelo vse stene v celem obsegu, potem gorje ubogim protoplastom v temni ječi! Smrt in pogin bi bil njihov delež. A ni tako.

Pri vsem debeljanju ostanejo v staničnih stenah še vedno različna okenca v obliki takozvanih obkroženih pikenj (behöfte Tüpfel), sitek in prefinih kanalov; posamezne stene, ki ločijo sosednje stanice, se včasih tudi popolnoma raztopijo, tako da je obdrevanje med protoplasti v vseh slučajih omogočeno, če je potrebno. Ta naprava je važna za rastlino najprej zato, da morejo njeni otroci (protoplasti) stopati v zvezo z vnanjim svetom. Morda zmagajoš z rameni: Čemu neki treba zaprtim puščavnikom komunicacije s svetom?

Bratiano je obljubil kralju, da bo prestolonaslednika vedno podpiral na tej poti, ki jo smatra kot modro in pametno. Kralj Karol je še odredil, da se razun že omenjene njegove zadnje volje sestavi še poseben zapisnik o vsem tem sestanku. Zapisnik so podpisali vsi navzoči. Po kraljevi smrti so ta zapisnik izročili državnemu arhivu.

In danes — nekaj mesecev potem — je Rumunska v krvavem boju z Avstrijo in Nemčijo. Kako bi bilo pokojnemu kralju Karolu, če bi danes vstal iz groba — ko bi videl, kako so njegovo poslednjo voljo pogazili tisti, ki so dajali ob smrtni postelji slovesne obljube in — podpisali oni zapisnik!!

Zadnje orožje.

Pod tem naslovom priobčujejo londonske „Daily News“ uvodni članek, ki pravi:

Nahajamo se na predvečer odločilnega razvoja vojne. Ako se nam posreči predreti nemško fronto, potem ima sovražnik dve možnosti. Nemčija more prositi za mir ali pa pustiti Madžare, Bolgare in Turke, da se sami branijo, sama pa se pripravi z vsemi nemškimi narodi na čisto defenzivo. V tem slučaju bi imeli pred seboj še dolgo in drago vojno — ker akoravno so sovražniki izgubili moč, da bi nadaljevali svojo ofenzivo, bodo mogli vendar na jako skrajšani črti zadržati napadalce eno ali pa dve leti. Kaj se mora pri tem uvaževati? „Ljudi je treba, še več ljudi“, pravijo eni, ki smatrajo, da je število vojakov edino najvažnejše vojno sredstvo. Govori se, da moramo starostno mejo vojaške dolžnosti razširiti. Očitati Angliji, da ne žrtvuje dovolj svojih ljudi, je škandalozno. Ako ima Anglija še ljudi na razpolago, pošljite jih na bojišče! Pri tem pa ne pozabite, da potrebuje Anglija ljudi za službo na morju, za industrializacijo vojne in za delo v svrhu financiranja entente.

Nemčija je računala na prelom v ententi in na izčrpanje angleške finančne energije. Nada v nespozumljenju v ententi je pokopana, druga možnost je pa ostala. Ako se Nemčija poda v popolno defenzivo in se pripravi na vojno izčrpanje, potem ne bo šlo več za izčrpanje ljudskega materiala, temveč našega finančnega odpora. V tej borbi ne bodo vse prednosti na naši strani.

Nemčija je seveda finančno ruinirana in njene finance obstoje danes le iz izmenjave papirja, za še več papirja. Ako nemška javnost ne bo hotela podpisovati novih vojnih posojil, bo država pač izdajala finančne menice. Za Anglijo je stvar drugačna! Naša varnost leži v zalogi zlata. S pomočjo tega zlata lahko mobiliziramo energijo vsega sveta proti — Nemčiji in tej svoji zlati zalogi se imamo zahvaliti, da je naša finančna stavba tako trdna. Od naporušenosti te stavbe je odvisen nadaljni potek te vojne, stavba pa se opira na našo trgovino. Dosedaj smo se v glavnem zanašali na naš kapital v inozemstvu. A ta kapital postaja vedno manjši in vedno bolj smo že prisiljeni, da izravnamo naše izdatke faktičnim zaslužkom. Toda naša pridobitinska energija se je opasno zmanjšala. Ako bo trajala vojna še dolgo, potem bo prišlo ne do pomanjkanja vojakov ali delavcev v municijski industriji, temveč do pomanjkanja delavnih moči, ki drže našo trgovino na višini in s

Toda, dragi moj, čarati tudi protoplast ne zna. Če hočeš, da spolnijo svojo nalogo, da razširijo svoje stanovanje in državo in jo oskrbijo z vsem potrebnim; če nočeš, da ti pred očmi poginejo lakote in žeje in vsled pomanjkanja zraka: potem jim moraš dovoliti, da se ozro po svetu in nabavijo iz okolice kislica (O), ogljenčeve kisline (CO₂), vode (H₂O) in drugih surovin, ki jih potrebujejo za svoj stvarniški obrat.

Se neki dobiček prinaša prosto občevarje protoplastov med seboj; zgođi se, da kaže protoplastu izseliti se iz rodne svoje zemlje v drugo stanico, koder lahko še več koristi, nego doma; tako izseljevanje je mogoče le skozi odprta vrata. Da ti boče to jasno, prosim, spomni se le načina, po katerem tvorijo svoje trose, zvane jarmice, nitaste alge (n. pr. navadna spirogira), ako se jame poleti sušiti mlaka, v kateri prebiva alga.

Največjega pomena pa so zvezni kanali med stanicami za medsebojno občevarje protoplastov, ki bivajo v isti rastlini. Tako občevarje moramo kot naravoslovci na vsak način sponorirati. Če pomisliš, kako enotno je delovanje v družbi živčih protoplastov; če veš, da imajo sosednji protoplastje, če tudi vsi otroci ene in iste matere, vendar le tako neskončno različna opravila; če vidiš, da vlada povsod ta čudovita delitev dela, ki pa ima skupni namen: potem si pač ne moreš izbiti iz glave misli, da ima vsa enotno delujoča družba tudi enotno organizacijo, da ima vsa ta veličastna zadruga tudi svoje načelstvo in nadzorstvo. Posamezni udje ceha morajo ostati v stiku med seboj, da se morejo sporazumeti, dana mora biti možnost, da se prevajajo dojmi (Reize) od stanice do stanice, pa tudi od dežele do dežele, t. j. od korenine v deblo in listje in cvetje. Izvrstni drobnočladi so pokazali, da vodijo skozi fine luknjice staničnih membran protoplastne nitke, ki vežejo sosednje protoplaste in posredujejo doime nalik brzojavnim in telefonskim žicam, ki jih napeljavamo

tem za nas in naše zaveznike zadnje sredstvo kake zmage.

K temu pristavlja „Frankfurter Zeitung“, da potek vojnih dogodkov baš ne kaže, da bi se kdaj izpolnile predpostavke tega razmotrivanja in da zato nikakor ne bo angleška roka zamahnila s „poslednjim orožjem.“

Prekucija v Abesiniji.

Povsod, kamor je treba zanetiti notranje-politične spore in druge homatije, ima Anglija svoje prste vmes.

Sedanji abesinski mladoletni vladar Lig Jeassu ni posebno velik prijatelj Anglije. Anglija si je zastoj prizadevala pridobiti vladarja za to, da bi Abesinija priskočila Angliji na pomoč in jo podpirala v boju proti bojevitim rodovom Senusi v angleškem Sudanu. Anglija je poskušala pridobiti za sebe Ras Mihaela, očeta abesinskega kralja, na ta način, da mu je ponujala odlično državno službo v egiptovski upravi. Toda abesinski cesar Lig Jeassu se je temu odločno upiral. Anglija, nič izbirena v sredstvih, da doseže svoj namen, je z zlatom podkupila in nahujskala vse visoke abesinske državnike in verskega poglavarja Abesinije, češ, vladajoči abesinski cesar škoduje interesom Abesinije na ta način, da se je kot krščanski vladar popolnoma vdinjal mohamedanstvu. Na abesinskem cesarskem dvoru je nastala revolucija in Angležem se je posrečilo, da so abesinski mogotci odstavili vladajočega cesarja in proglasili Angliji prijazno princezino Uisero Zeadi-tu za abesinsko cesarico. Angleži upajo, da bo nova abesinska vladarica iz hvaležnosti ponudila svojo vojaško pomoč Angliji.

Novejša poročila pa pravijo, da vlada v Abesiniji taka zmeda, da utegne priti na prestol zopet mladoletni Lig Jeassu. Posebno si prizadeva turški konzul na abesinskem dvoru, Mahrar beg, sorodnik Enver-paše, da bi spravil zopet na prestol mladega Lig Jeassu.

Vojna pravila o konserviranju in uživanju sadja.

1. Vse sadje, sokove in mezge lahko vkuhavamo popolnoma brez sladkorja. Sladkor pridamo pozneje pri uživanju. Večino sadnih izdelkov pa tudi uživamo lahko brez sladkorja. Prepričali se bomo, da imajo v naravnem stanju veliko boljši okus in so bolj stanovitni.

2. Tudi v rednih razmerah naj se celo k najbolj kislemu sadju ne pridene nikoli več kakor ¼ kg sladkorja na 1 kg sadja. Kislina se ne ublaži s sladkorjem, ampak z vodo.

3. Najcenejše posode za shranjevanje sadnih sokov itd. so navadne steklenice od vina, kisle vođe itd. Uporabiti se dajo za vse konsERVE, kakor: za sokove, brezalkoholne sadne pijače, za redke mezge in drobno sadje. Za debelejša sadova, gosto mezgo i. t. d. vzemimo navadne konzervne steklenice s širokimi vratovi, ki držijo od ¼ do 1 kg. Te so najcenejše in prav dobre.

tudi skozi židove. Če ti je drago, utegneš primerjati te prasnove nitke tudi živčnim vlaknom, ki prevajajo pobudo za delovanje od enega staničnega telesa (protoplasta) do drugega, od državljana do državljana. Domišljija nas vodi še naprej in nam pokaže stanično jedro (nucleus), ki biva v protoplastu kot osrednji organ stanice; direktor Nucleus ne uravnava le delovanja Protoplasta v njegovi ječi, a je v zvezi tudi z vsemi sosednjimi jedri po premnogih vlaknecih in nitkah, ki se stekajo vanj. Pa to ni le gola fantazija, ampak se opira na dejstvo, da nastanejo niti, ki vežejo sosednje protoplaste, iz jedrove snovi same. Kadar se namreč namerava protoplast kake stanice deliti, se vrši sledeči prizor: Nucleus se vstopi na sredo svoje plasmatične palače; na obličju se mu prikažejo čudne poteze in proge, ki mu dajo podobo, kakor bi bil klopič, sestavljen iz gosto nagnečenih paličic, nitk in vrvic. Te nitke se uležejo sčasoma tako kot meridiani na globusu; tam pa, kjer leži na zemeljski krogli ekvator, se nenadoma razpoči jedro; v reglini nastane medstena iz celuloze in iz prvotne stenice sta nastali 2. Pa tudi prejšnji oče Protoplast, čigar srce tvori jedro, se je premladil v dva sinova — Protoplasta; slehernemu biva posebno srce v prsni o podobni jedra in mirno prebivata naprej kot sosedva vsak po svojo streho. Dokazali so, da se pri tej delitvi masa staničnega jedra vsled vmesne stene ne loči popolnoma, ampak da ostanejo v celulozni steni premajčkene porice (luknjice), skozi katere vodijo neznano nežne nitke, ki vežejo oba sosednja Protoplasta.

Ako se spomniš, mladi čitatelj, da je vsaka rastlina prvotno ena sama čudovito majčkena grudica prasnovi — saj veš, da najbolj orjaški hrast kakor tudi najneznatnejši mahec nastane iz protoplazme ene jajčice stanice ali iz enega samega troša — in če pomisliš, da je ta prva stanica rasla in se razdelila najprej v dve stanici, nato v štiri, osem, šestnajst in polagoma v tisoče, stotisoče in milijone stanice, ko-

4. Marsikak predmet se v sedanjih časih prav težko dobi. Namesto parafina uporabljajmo zmes vodnega stekla in lojevca (talkum). Namesto navadnih plutovih zamaškov dobro služijo zamaški iz bombaža (bate). Za steklenice s široko odprtino je najboljša zapiralo dvojni pergamentni papir, vmes pa bombažast vložek.

5. Pri konserviranju sadja ne uporabljajmo strupenih snovi (salicilna kislina itd.), niti tvarin, ki so sadju tuje (žveplo, alkohol, ocet, barvila, ogljikovo kislino itd.). Namesto octa rabimo citronino kislino ali sok belega gročja i. dr.

6. Sadje se najmanj izpremeni, ako ga sušimo ali celega vkuhamo brez sladkorja. Pri sušenju in vkuhavanju nikdar ne razgrevajmo sadja čez 70 st. C. Samo koščičasto sadje razgrejemo na 90 stop. C, ko ga vkuhavamo. Preden suho sadje uživamo, ga namakajmo nekaj ur v mrzli vodi.

7. Uživanje sadja v kakoršnikoli obliki je zelo zdravo. Posebno otrokom bi ga ne smelo primanjkovati nikdar.

8. Redilne snovi v sadju najboljše izrafitimo, če sad uživamo svež (surov). Torej pri vsaki priliki, poleti in pozimi, sveže sadje na mizo! Tako je najceneje in najbolj zdravo.

9. Uporabljajmo kolikor mogoče vse odpadke od sadja, kakor olupke, peščiča, pa tudi pečke in koščice! Nezero sadje, izbirek, razni odmečki pri sušenju itd. dajo izvrstno hladetino. Nabirajmo in vedno uporabljajmo vse užitne divje sadove, kakor: bezgove, šipkove in razne druge jagode!

10. Iz čistih sadnih sokov si pripravimo najboljšo in najzdravejšo pijačo, ki jo po okusu lahko osladimo s sladkorjem ali okisamo s citronino kislino.

Zmede na Grškem.

Ker vsa poročila o grških razmerah prihajajo k nam po ententinih žicah, zato smo o njih poučeni le enostransko in nikdar pravčasno. To dvoje se mora vedno uvaževati, kadar beremo poročila o Grški, bodisi da prihajajo iz Lugana ali Pariza ali Londona. V velikem je položaj ta, da je Stara Grčija za kraljevo, Nova Grčija z otoki vred za Venizelosevo politiko. Vendar priznavajo celo ententini listi, da se je zadnji čas tudi v Novi Grčiji za kralja položaj zboljšal in v Stari Grčiji znatno utrdil, ker je Gunarisova stranka začela z vso silo agitacijo — proti vojski, pri čemur ji veliko pomagajo še balkanske vojske siti rezervisti, ki so organizirani v posebna društva. Ententa je sicer zahtevala, da se ta društva razpustijo, grška vlada je to zahtevo tem društvom javila, vendar društva delujejo naprej. S tem, da se je v notranjem zboljšal kraljev položaj, se je seveda, napram ententi poslabšal. Poročila pravijo, da je ententa izsilila novo spremembo grškega ministrstva.

Položaj na Grškem za četverozvezo neugoden.

Francoski in italijanski listi slikajo položaj na Grškem kot manj ugoden za entento. Nevtralistična liga rezervistov je pričela v Atenah, zopet živahno agitirati, v Patrasu so se vršile večje demonstracije za nevtralnost, napram katerim zavzema notranji mi-

jih plasmatična telesa pa ostanejo vsi v zvezi med seboj po gori omenjenih plasmatičnih nitkah, potem prideš nujno do sklepa, da je vsa prasnovska masa, ki živi v milijonih stanic, ki tvori v mogočni zadruzi krepko drevo, vendar le ena sama samcata masa protoplazme, ki je po sitasto predrtih stenah le razdeljena v predale. Vsak član te zadruge prebiva v posebnem oddelku, v svoji stanici, priznava stanično jedro za svoj centralni organ, ostane pa po nekakih živčnih nitkah ali če hočeš, telefonskih žicah s sodrugi v zvezi, da se more tudi sporazumeti z njimi.

Upam, da ti je tvarna podlaga za tako medsebojno občevarje iz doslej povedanega precej jasna. Toda način tega občevarja, to je, kako stanična jedra delujejo ne le v ožjem domačem krogu, ampak tudi v drugih staničah cele domovine (rastline); kako se delo tako smotrno deli med posamezne protoplaste; kako opravila en in isti protoplast v različnih časih tako različno, vedno smotrno delo; izraba vnanjih ugodnosti, odstranjevanje škodljivih uplivov, izogibanje nepremagljivih zaprek, časovna točnost pri vseh delih, pri enakih vnanjih razmerah vedno z največjo natančnostjo se ponavljajoča periodičnost (ob drugem času n. pr. raste marelica, lipa, hrast, lapuh, vrtnica, podlesek, a vsaka rastlina se drži leto za letom natančno periode ali dobe svojega cvetja), vse to razložiti pa je naravoslovcu neznansko težko.

In vendar je ravno vprašanje po medsebojnem sporazumu posameznih rastlinskih delov in delcev, to enotno, skupno postopanje v svrhu smotrnega razvoja celote, tako zanimivo in važno, da se mu človek ne more izogniti; seveda se bo gibal naravoslovec pri tem pojasnjevanju bolj ali manj na parketu hipotez, kajti vitalna (življenjska) sila, ki giblje vse živo kolesje v rastlini, je že predmet naravni filozofiji, ne naravoslovju.

(Dalle prihi.)

nister Rufos dobrohotno stališče. Mornariški minister je dal na ladjah, ki se nahajajo pred Salamisom, odvzeti s topov vse zapahne ter jih spraviti v Atene v direktno varstvo mornariškega ministrstva. Kaznoval ali premestil je tudi številne mornariške častnike. Obseg revolucionarnega gibanja se vedno razločnejše omejuje na otoke in na Solun.

Volitve odgodene.

Volitve so na nedoločen čas odgodene. V Atenah, Korintu, Patrasu in Larisi so se antivenizelistične lige navzlic protestu entente znova zopet konstituirale.

Uničeni upi.

Francoški listi objavljajo poročilo venizelističnega lista „Eleuteros Typos“, ki pravi: Vse je prepričano, da so upi v intervencijo grške vlade vsled odpora za kulisami, uničeni.

Grško vprašanje in centralne države.

Na merodajnem mestu izjavljajo, da se nahaja grško vprašanje tik pred razrešitvijo. Med centralnimi državami so se vršila tozadevna posvetovanja, in Berlin, Dunaj, Sofija in Carigrad so pripravljene na vse eventualnosti. Eno je gotovo: kraljeva grška armada ne bo šla v boj, pač pa revolucionarji, katerih število ni veliko. Ta pomoč je za četvero zvez z vojaškega in političnega stališča le prav malo vredna.

Rusija in Italija proti intervenciji Grške.

Angleški listi poročajo, da nekatere države entente nikakor ne odobravajo, da bi se Grško prisililo k intervenciji. Zlasti ste Rusija in Italija proti temu, ker smatrate, da ne gre dajati Grški kakoršnekoli odškodnine ali pa jo priznati za ravnopravno.

Nova ministrska kriza v Grčiji.

Iz Aten se poroča: Razven ministrskega predsednika in zunanjega ministra so podali vsi ostali ministri odstavko. Pričakuje se, da bo kralj poveril Kalogeropulosu sestavo novega ministrstva.

Četverosporazumova nota grškemu kralju.

Londoni listi pišejo, da je četverosporazum izročil grškemu kralju noto, v kateri ga poziva, da začne nemudoma očistiti grško ozemlje, zasedeno od bolgarskih vojakov, sicer bi bil četverosporazum prisiljen proglasiti nad Grčijo obsedno stanje ter razorožiti grško vojaštvo in mornarico. Rok, v katerem mora kralj izvršiti ta četverosporazumov nalog, je zelo kratko odmerjen, ker general Sarraill že komaj čaka na tozadevno odločitev, da zamore pričeti s kakim večjim podvzetjem.

Živahno gibanje grške vlade.

Iz Aten se javlja londonskim listom, da vlada v kraljevi palači in v zunanjem ministrstvu v Atenah zelo živahno gibanje. Kralj Konstantin pride vsak dan iz kraljevega grada Tatoi v Atene, kjer ima dolga in zelo živahna posvetovanja z generalnim štabom in z ministri.

Grški revolucionarji se oborožujejo.

Poročila iz Aten pravijo, da se tudi revolucionarji v Stari Grčiji, ki je bila dosedaj še po največ zvesta kralju, prav pridno gibljejo, prirejajo vkljub tozadevni prepovedi tajne sestanke, na katerih kujejo načrte za ustajo in se prav pridno oborožujejo. V več mestih so že vstasi vdrli v vojaška skladišča za orožje, iz katerih so odnesli veliko število pušk, strojnih pušk in še končno celo nekaj brzostrelnih topov.

Rumunsko bojišče.

Rumuni se na Sedmograškem umikajo. S sibinjskega ozemlja so izginili in bi radi nazaj preko prelaza Črna veža, ki pa je trdno v naših rokah. Močno so se tudi zamajale rumunske postojanke v dolini reke Alute. Naše in nemške čete so tukaj se nahajajoče rumunske oddelke ogrožale z napadom v bok in za hrbet. Ker Rumuni od bitke pri Sibinju dobro vedo, kaj pomenijo taki napadi, če so izvršeni točno in močno, so se pri mestu Fogaraš ob reki Aluti pravočasno umaknili. Naši so prodrli preko mesta Fogaraš. Ugibalo se je nekaj časa, kakšen namen je imelo smelo rumunsko prekorajenje Donave pri Rahovem. Namen je sedaj jasen, očiten pa je tudi velik poraz tistih 15 ali 16 rumunskih bataljonov, ki so prišli preko Donave ter so napadli in zasedli nekaj krajev. Pa niso dolgo sedeli v njih. Dve vojaški skupini, kojih ena je prodirala iz Rusteuka, a druga iz Tutrakana, sta te rumunske bataljone napadli, pobili in razkropili. Rahovo je v bolgarskih rokah. V Dobruči močan artilerijski boj.

Rumuni na Sedmograškem vnovič poraženi.

Rumunskemu porazu pri Sibinju v času od 25. do 29. septembra je sledil nov poraz in sicer dalje proti vzhodu v dolini reke Alute. Dne 2. oktobra je bila 2. rumunska armada v dolini reke Alute pri kraju Bekoklen, severozahodno od mesta Fogaraš, tako hudo poražena, da se je morala umakniti proti Fogarašu. Naše čete zasledujejo ostanke razbite rumunske armade in so pri tem že prodrle preko mesta Fogaraš.

Rumuni pri Rahovem poraženi.

Bolgarsko uradno poročilo z dne 2. oktobra poroča, da so Rumuni pri Rahovem (med Rusteukom in Tutrakonom južno od Bukarešte) prepeljali pet polkov brez artilerije na južni breg Donave. Avstro-ogrskim monitorjem se je pa posrečilo pontonski most, ki so ga Rumuni tam napravili čez Donavo, razdejati za hrbtom rumunskih čet, vsled česar je postal položaj prepeljanih rumunskih čet zelo opasen.

Proti rumunskim četam so Bolgari prodirali v dveh kolonah, da obkolijo Rumune. Da se temu izognejo, so se morali Rumuni naglo umakniti. Pri tem umikanju so imeli Rumuni zelo težke izgube — kajti avstrijski podonavski monitorji so krepko podpirali podvzete bolgarske čete in razbili pontone, na katerih so se Rumuni umikali nazaj čez Donavo. V vrstah Rumunov je nastala velika zmeda. Več rumunskih oddelkov, ki niso več mogli čez Donavo, je zbežalo v smeri proti bolgarski trdnjavi Tutrakan v — bolgarsko vjetništvo. Prehod rumunskih čet čez Donavo pri Rahovem, o katerem si je četverosporazum mnogo obetal, se je končal s popolnim porazom Rumunov.

Bukarešto utrjujejo.

Vsled naše velike zmage pri Sibinju in vsled poraza rumunske 2. armade v dolini reke Alute dne 2. oktobra, so si v Rumuniji za glavno mesto Bukarešto v velikih skrbih. Bukarešto utrjujejo noč in dan. Za obrambo in ojačenje posadke je poslala Rusija nove artilerijske čete v Bukarešto.

Naši se umaknili pri Oršovi.

Pri Oršovi ob Donavi na avstrijsko-rumunsko-srbski meji so se Rumuni dne 4. oktobra navalili z veliko silo na naše tamonjske čete. Naši so bili vsled rumunske velike premoči potisnjeni v smeri proti zahodu.

Poveljnik Tutrakana pred vojaškim sodiščem.

Pred vojaškim sodiščem v Bukarešti se je te dni zagovarjal rumunski general Grigorescu, poveljnik rumunske trdnjave Tutrakan, katero so Bolgari zavzeli. Obtožen je bil, ker je na neujunaški način predčasno izročil trdnjavo Bolgarom. General Grigorescu je neopaženo stopil v čoln in se prepeljal čez Donavo v Rumunijo. Grigorescu se je zelo spretno zagovarjal ter izjavil, da so odpovedali vsi njegovi častniki, kakor tudi častniki 17. divizije, tako da je moral vzeti nase odgovornost za važne listine, katere je moral rešiti. Vojaško sodišče ga je seveda oprostilo.

Italijansko bojišče.

Iz poročil, ki prihajajo v javnost, se da soditi, da bo Italija pričela z novo, torej osmo ofenzivo na Goriškem, ki bo glede srditosti in množine artilerije prekašala vse dosedanje. V tej ofenzivi, katero bo vodil vojvoda d'Aosta in v katero stavi Italija velike nade, bodo nastopile povsem sveže čete; Francozi pa so poslali nove velikanske topove. Kakor je posneti iz naših uradnih poročil, bo tudi tokrat težišče nove ofenzive naš Kras. Na tirolskem bojišču lokalni topovski ogenj.

Italija se pripravlja na novo ofenzivo.

Švicarski listi poročajo: Po vseh gornjeitalijanskih železnicah se prevažajo ogromne množine artilerije, municije in nove sveže čete proti avstrijsko-italijanski državni meji. Promet na železnicah služi edino v vojaške namene. Francija je odposlala v Italijo veliko število novih velikanskih topov. Po vsej Italiji je odrejeno novo prebiranje letnikov 1876 do 1881.

Rusko bojišče.

Z veliko močjo izvršeni sunek generala Brusilova proti Vladimiru Volinskemu med krajema Svinihi in Zaturči dne 2. oktobra se je celotno izjalovilo. Kot posledico morejo Rusi bilježiti samo veliko

izgubo čet in vojnega gradiva, toda nobenega pridobitka na ozemlju. Kljub temu pa penavljajo s svojo znano žilavostjo svoje srčite napade zahodno od Lucka. Ruski listi so prišli do prepričanja, da Rusi svojih vojnih namer pred to zimo ne morejo celotno doseči. Za to svetujejo armadnemu vodstvu, naj se zadovolji s tem, kar se je doseglo, naj opusti za sedaj izvršitev svoje želje po Lvovu, pač pa se naj pridno in vestno pripravlja za novo ofenzivo v prihodnji spomladi.

Nova ruska milijonska armada.

Švicarskim listom se poroča iz Petrograda, da sestavlja Rusija novo armado, ki bo štela 1½ milijona mož. Car je odredil nove vpoklice po vsej Rusiji ter za eno zaukazal, da se mora z vežbanjem nove armade takoj pričeti. Istim listom se poroča, da bo pričela Rusija v spomladi z novo ofenzivo, ker smatra sedanjo rusko jesensko veliko ofenzivo za izjalovljeno.

Novi ruski notranji minister o koncu vojske.

Petrograjska brzojavna agentura poroča: Notranji minister Protopopov je izjavil zastopnikom časopisja, da se mora vojska izvesti do konca, kakor je tudi strašna in težka. Sila, ki je odstranila vse ločilne črte v svojem stremljenju do zmage, dokazuje, da je tudi ljudska duša prepričana o tej potrebi. To ministrovo izjavo objavlja časopisje z velikim zadovoljstvom.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno vse vojevanje osredotočuje okoli reke Somme. Z nečuvno srditostjo se nadaljuje angleško-francoska ofenziva, ki se sme imenovati ena sama velikanska, nepretrgana bitka, ki že traja 13 tednov. Anglija je poslala na francosko bojišče novo armado, Francija je pa poklicala pod orožje letnik 1898 in preklicala vse vojaške dopuste. Iz tega se da sklepati, da ti strašni boji ne bodo ponehali, temveč se še pomnožili. Portugalska je mobilizirala tri nove divizije ter jih poslala na francosko bojišče. V dosedanjih angleško-francoskih ofenzivah so zavzele angleško-francoske armade 25 porušenih vasi in zasedle 580 km ozemlja.

Joffre je zadovoljen.

Vrhovni poveljnik angleško-francoskih armad na francoskem bojišču, general Joffre, se je v povelju na armado izrazil, da je zadovoljen s potekom bojev na francoskem bojišču, zlasti ob reki Sommi, kajti sovražnik je imel velike izgube, katere bo le težko nadomestil. Nemški pritisk na Verdun je poenjal. Angleško-francoske čete so v tej ofenzivi zavzele 25 vasi, vjele 35.000 Nemcev ter vplenile 150 topov. Na nekaterih točkah je bila sovražna bojna črta potisnjena nazaj za 10 km. Čete angleško-francoskih zaveznic so si priborile velik delež na končni slavni zmagi.

Izdelovanje municije v Angliji.

Angleški minister za municijo je naznanil angleški zbornici, da je Anglija ustanovila 10 novih tovarnov, v katerih se bodo izdelovale težke granate za topove. Dosedaj se nahaja pod nadzorstvom angleškega ministra za municijo 4319 tovarnov za izdelovanje municije in vojaških potrebščin.

Francozom primanjkuje rezerv.

Iz Ženeve poročajo, da se vrše med Francosko in Rusijo pogajanja, da bi poslala Rusija velik del svojih vojaških rezerv na Francosko. Enako upajo Francozi tudi glede Anglije. Italija se je dosedaj trdovratno branila poslati na Francosko nove rezerve.

Angleški kralj se skriva v kletih.

Norveški trgovec, ki se je v trgovskih zadevah mudil v Londonu, pripoveduje sledečo dogodbico, katero je doživel v kleti neke velike angleške trgovske trdnje. Nepričakovano se odprejo vrata kleti in v klet vstopi angleški kralj, kraljica in prestolonaslednik. Nad Londonom se je namreč pojavilo večje število nemških zrakoplovov, ki so metali bombe na mesto. Kralj s kraljevo rodbino se je ravnokar pripeljal iz bližnje kolodvorske postaje v avtomobilih proti kraljevi palači. Avtomobili so bili v veliki nevarnosti vsled zračnega napada nemških letal. Iz strahu pred nemškimi letali je morala kraljeva obitelj poldruho uro čakati v kleti, da so odpluli nemški zrakoplovi. V tem času ni kralj spregovoril nobene besedice. Na obrazu se mu je brala velika po-bitost.

Macedonsko bojišče.

Med Prespa-jezerom in reko Strumo nobenih sprememb. Nižje-Planina je v srbskih in francoskih rokah. Ob Strumi živahni boji artilerije, infanterije in strojnih pušk. Vas Jeniköj na levem bregu Strume je zopet prešla v roke sovražnikov.

Politične vesti.

Baron Kathrein. Umrli je v Inomostu v starosti 74 let tirolski deželni glavar baron Kathrein. Pokojnik je bil mnogo časa državni poslanec in svoj čas tudi predsednik državnega zbora; pripadal je nemški konservativni stranki in je svoje dni sedel v enem klubu s slovenskimi poslanci. V mladih letih je moral presedeti 14 dni zaporu, ker je v »Tiroler Stimmen« napadel minisra grofa Beusta, ko so Italijani zavzeli Rim.

Italijanski imperijalizem. Mnogi so krivo sodili, da je bila italijanska vojna napoved Nemčiji le zgolj formalnost. Italija gre s tem svojim činom za novim ciljem, ne da bi pri tem pozabljala na tiste, ki si jih je postavila poprej. Gre za tem, da dobi novih kolonij. Ne nameruje morda kolonizirati Nemčijo, ali prisvojiti si nemške kolonije. Njena namera je marveč, da razširi svojo vlast v Albanijo in Malo Azijo in da učvrsti svojo moč na Sredozemskem morju. A v tem jej je Nemčija na potu. Te italijanske težnje niso nikakor nove. Imperijalistične težnje so nagnale to deželo na to, da si je osvojila Tripolis in Cirenajko. Ali rezultat je bil siromašen, ker puščava ni primerna za naseljevanje. Moralo se je iskati drugje. Že precej časa so se italijanski trgovci naseljevali v Albaniji. Ta kraj ima za Italijo tudi veliko strateško vrednost: s stalno okupacijo Valone postaja Italija gospodarka Otrantskih vrat, ki spajajo Jadransko s Sredozemskim morjem in bi bila Avstriji tako pot na morje zaprta. Nu, tudi Albanija ni dovolj velika za kolonijalno zemljišče. Ne more sprejeti tisočev italijanskih izseljencev, ki leto za letom zapuščajo svojo preobljudeno domovino. Zato je italijanski veleposlanik v Carigradu, Garroni, leta 1914 nagovoril sultana, naj mu dovoli, da bi ogledal, je li južna obala Male Azije prikladna za italijanske izseljence. Zemlja tam obeta mnogo. Plodna je, bogata na pristaniščih, ima mnogo gozdov, a obnebje je zmerno. Pa ima tudi rudnikov. Vojna je vse pretresla in izpremenila. Ker je Italija pristopila k ententi, ne more uresničiti svojih teženj drugače, nego da pobija Avstro-Ogrsko in Turčijo. Bilo je torej očitno, da mora prej ali slej napovedati vojno Nemčiji, ki se je povsem zavzela za stvar svojih zaveznikov.

Konfiniranje tirolskega poslanca Miedrait, ki je moral dosedaj prebivati v Pfarrwerfenu, se je preklcalo.

Katoliško časopisje v Švici. Dne 17. oktobra priredi Katoliško ljudsko društvo časniški shod v Zugu, na katerem se bo razpravljalo: »Vprašanje o nedeljskih listih«, »Novi poti za pospeševanje našega časnikarstva« in »Kaj je katoliško ljudstvo časnikarjem dolžno«.

Sedanja vojna in Japonska. Japonski list »Dai Nippon« je pisal nedavno v nekem članku, da je ta vojna Japonski dobro došla, ker uredi sedaj račune radi Azije. — Pred vsem, da se mora odpraviti vsako zabranjevanje naseljevanja Japoncev po svetu, posebno pa po Avstraliji in Kanadi. Japonska, da mora računati z možnostjo novih dogovorov po vojni, pak da ni izključeno, da se potem Francija in Nemčija približata Japonski proti Angliji. Japonska pričakuje torej po tej vojni velike žetve. Japonci so dobri računarji, ki znajo varovati svojo korist in ki delajo račune za bodočnost. Računajo z razpadom Kitajske države in preže na ta plen. V ta namen računajo z možnostjo novih grupacij evropskih držav radi Kitajske. Pri tem pripravljajo železo v več ognjih. Najinteresantnejše pa je, da že prezentirajo Angliji račun za sedanje zaveznitvo. Grenak račun je to za Anglijo. Dobila je vrednega tekmeča v navihanosti in sebičnosti. Doslej je bila — skozi stoletja v politiki Anglije tradicija, da je netila spore med narodi in državami, da je pri plamenu, ki ga je razpalila, grela svojo juho. — Vedno je znala stvari

sukati in zamaševati tako, da so drugi hodili za njo po kostanj v ogenj, da so drugi kivali za njene dobičke. In navadno so bili naj olj prevarjeni tisti, ki so krvaveli zanjo. Kdor se je spuščal v posle z Anglijo, si je navadno opeknel prs'e. — Sedaj pa je dobila Anglija za svoje nauke kaj dovezetno učenko, ki — kakor kaže — ne bo zadržajala za mojstrom. Prav po angleških izgledih boče Japonska imeti veliko žetev, ko se evropski narodi koljejo med seboj. Žetev tudi na račun njih, ki jim je — zaveznica.

Peto vojno posojilo. Iz Budimpešte poročajo: Tukajšnji finančni inštituti pripravljajo suskripcije 5. vojnega posojila.

Proti dalmatinskemu poslancu dr. Drinkoviću se je vršila pred kasacijskim sodiščem razprava radi njegovega govora na Vidov dan in radi publicističnega delovanja. Razprava je trajala dva dni. Glede obtožbe radi govora je bil dr. Drinković oproščen, obsodba glede publicističnega delovanja pa je ukinjena in je vsa zadeva prepuščena senatu tržaške sodnije v Gradcu, da ponovno sodi. Dr. Drinkoviča je branil dr. Laginja.

Tedenske novice.

Nadvojvoda Leopold Salvator v Zagrebu. V ponedeljek dne 2. oktobra zvečer ob 7. uri 54 min. se je pripeljal v Zagreb Hrvatoma tako priljubljeni in v splošnem imenovani »hrvatski« nadvojvoda Leopold Salvator s svojo soprogo nadvojvodinjo Blanko, hčerkami nadvojvodinjami Marijo Dolores, Marijo Immaculato, Marijo Margareto, Marijo Antonijo in sinom nadvojvodo Karlom. Na kolodvoru so ga dočakali zastopniki vlade, vojaštva in vseh hrvatskih kulturnih zavodov, a pozdravil je nadvojvodovo rodbino zagrebski župan in arhitekt Janko Holjac v hrvatskem jeziku, nakar se je nadvojvoda Leopold Salvator tudi v hrvatskem jeziku zahvalil za sprejem in pozdrav. Na poti s kolodvora je nadvojvodovo rodbino pozdravljala nešeta množica prebivalstva z burnimi »živio« klici. Cel Z. greb je v hrvatskih zastavah. V torek zvečer je bil na last nadvojvodi Leopoldu Salvatorju in njegovi rodbini prirejen koncert na katerem so proizvajali samo moderne skladbe samo hrvatskih glasbenikov, kjer sta med drugimi nastopila tudi znana hrvatska umetnika Zlatko Baloković in Juro Tkalcic.

Novi vpoklici črnovojnikov. Domobranksko ministrstvo razglasa: Za črnovojnike, rojene v letih 1871 do 1866, ki so bili vpoklicani v vojske za dne 2. oktobra 1916, a je bil ta vpoklic preložen, in za črnovojnike, rojene v letih 1892 do 1890 in 1884 do 1880, ki bi morali pod orožje dne 10. oktobra, je sedaj določeno sledeče: Avstro-ogrski črnovojniški zavezanci, rojeni v letih 1871 do 1866, so sedaj vpoklicani pod orožje na dne 3. novembra 1916. Črnovojniški zavezanci, rojeni v letih 1892 do 1890, 1884 do 1880, niso vpoklicani na dne 10. oktobra, kakor je bilo prvotno določeno, ampak so vpoklicani na 16. novembra 1916. Pripomni se, da so ti novi vpoklici veljavni samo za tiste črnovojnike, ki so bili pri prebiranju v naši državi, za črnovojnike pa, ki so bili pri prebiranju v kaki drugi državi, n. pr. v Nemčiji, nimajo ti vpoklici nobene veljave, ampak je veljaven samo tisti dan vpoklica, ki je označen v črnovojniški izkaznici vpoklicanega.

Obrekovalci duhovščine na delu. Društvo katoliških duhovnikov za Tirolsko objavlja: V zadnjem času se širijo različne zlobne in izmišljene vesti o katoliški duhovščini na Tirolskem, tako n. pr. da je bilo nedavno obešenih na javnem prostoru 16 katoliških duhovnikov italijanske narodnosti na južnem Tirolskem zaradi veleizdaje.

Slične vesti se širijo tudi po Koroškem. Da so vse te vesti zlobna izmišljotina, ni treba posebej povdarjati. Omenjeno društvo piše sklepno, da se mu naj javijo imena razširjevalcev takih in sličnih zlobnih izmišljotinj, da dobijo zasluženo plačilo.

Iz srednje šole. Suplenta na mariborski državni gimnaziji Franc Bračun in dr. Brunon Trobej sta imenovana za gimnazijske učitelje.

Draginjske doklade. Te dni se je oglasila pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku deputacija državnih nastavlencev in zahtevala, da se spričo neprestano naraščajoče draginje vseh življenjskih potrebščin zviša draginjska doklada na 60 do 70%. Grof Stürgkh je rekel, da vlada priznava potrebo, da se zvišajo draginjske doklade ter bo kolikor mogoče ugodila opravičenim željam državnih uslužbencev, posebno ozirajoč se pri tem na nižje kategorije.

Nadškof Szeptycki v samostanskem zaporu. Grško-katoliški nadškof grof Szeptycki, katerega so

leta 1914 spravili Rusi iz Lvova v rusko vjetništvo, se sedaj nahaja pod posebnim nadzorom zaprt v samostanu sv. Evtimija v Kursku na Ruskem. Imenovani samostan služi že od pamtiveka za jetnišnico za duhovnike, ki so bili kot voditelji raznih ruskih razkolniških verskih društev ali kot verski zločinci obsojeni v ječo. Samostan sv. Evtimija v Kursku se nahaja pod nadzorom pravoslavnega nadškofa Pavla, ki je znan nasprotnik katoliške cerkve.

Predčasni zrelostni izpiti. Glede letošnjih predasnih zrelostnih izpitov je odredilo novo ministrstvo s razumno z naučnim ministrstvom sledeče: Srednješolskim dijakom, rojenim do vstetega 1. 1898, ki se nahajajo v vojaški službi pri nadomestnih krdelih, oziroma v zaledju, je na prošnjo dovoliti štiritedenski dopust, da morejo obiskovati v tem času zadnji razred dotičnega srednješolskega učnega zavoda in na istem napraviti zrelostni izpit. Na tozadevne prošnje dijakov-vojakov, ki se nahajajo na fronti, se ne bo oziralo. Prošnje za tozadevni štiritedenski dopust se morajo vložiti pri poveljstvu dotičnega nadomestnega krдела v zaledju, pri katerem opravlja prošnji vojaško službo.

Med plemenitnike povzdignjen. V Mariboru splošno znani in čislani podpolkovnik Edvard Blaha, učitelj na mariborski c. in kr. vojaški višji realki, je bil od cesarja povzdignjen med plemenitnike, s pridevkom: Pl. Olbor. Srčne čestitke.

Koleki za račune bodo znašali po razglasu naredbe finančnega ministra, ki izide v kratkem, sledeče: Kolek za račune do 20 K bo 2 v; do 100 kron bo 10 v; do 1000 K bo 20 v, in od več kakor 1000 K pa 50 v od vsake pole. Kolke se mora počez prepisati in sicer se lahko porabi podpis stranke in datum, ali pa se pritiska čez kolek štamplja osebe ali tvrde, ki je izdala račun.

Cepljenje koz. Notranje ministrstvo je odredilo, da se v vsaki deželi ustvari posebna okrožja za cepljenje. Vsako okrožje mora imeti svojega zdravniška. Ako treba, bo hodil zdravnik od hiše do hiše cepiti.

Vojna obveznost se ne razširi čez 50. leta. V seji ogrske poslanske zbornice dne 27. m. m. je izjavil domobrankski minister Hazai na neko vprašanje, da vlada ne misli na predložitev kake predloge, ki bi vojno dolžnost razširila preko 50. leta. Po tej izjavi tudi v naši polovici monarhije ne more biti take n mere.

Glasbena Matica je izdala Anton Foersterjevo teoretično-praktično klavirsko šolo v novi neizpremenjeni izdaji. Knjiga je res dobra, zato so jo že večkrat natisnili. Dobiiva se pri Glasbeni Matici in po knjigarnah. Cena: I. zv. K 2.50; II. zv. K 2.50; III. zv. K 3.20; IV. zv. K 3.60. — Glasbena Matica v Ljubljani priredi dne 10. oktobra dobrodelen koncert na korist daritvenim dnevom za našo hrabro vojsko. Na topila bosta svetovno znana solista iz Zagreba Gj. Tkalcic (čelist) in prof. Gruš (pianist).

Priporočena pisma v Črnogoro dovoljena. Poštno ravnateljstvo za Štajersko razglasa, da je od sedaj naprej dovoljeno, pošiljati tudi priporočena zasebna pisma in dopisnice v Črnogoro. Pisma se morajo oddati nezalepljena.

Odlikovana profesorja. Profesor na državni gimnaziji v Mariboru, Karol Tribnik, sedaj kot nadporočnik v vojaški službi, ter profesor Josip Pirnat tudi na mariborski državni gimnaziji, sedaj kot nadporočnik v vojaški službi, sta bila odlikovana s Signum laudis.

Ponovno odlikovan slovenski katoliški akademik »Zarjan«. Pred nedavnim smo poročali da je bil odlikovan s hrabrostno svetinjo ob priliki bitk na gori Meletta pri Asiagu »Zarjan« gosp. Zoran Jošt, naš rojak iz Celja, ki služi kot praporščak medicenec.

Za zopetne čine hrabrosti in neustrašenosti je dobil pretekli teden ponovno srebrno hrabrostno svetinjo in dičita sedaj mladega junaka dve hrabrostni, h katerima pa mu je tudi obljubljen že, kakor se nam poroča, zlat zaslužni križec. Častitamo vrlemu rojaku narodnjaku, ki gleda iz bližine na podrti monte Cimone in želimo, naj ga mogočna božja roka varuje tudi zanaprej vsega zlega. Njegov oče stoji tudi aktivno na italijanski fronti.

Volitve v občinski zastop za trg Laško so razveljavljene, ker niso bile pravilne predpriprave. Spominjamo se še, da so pri teh zadnjih volitvah, ki so se vršile že pred več leti, prvokrat prišli v zastopstvo trga tudi Slovenci. Zato se bode, kakor je samo ob sebi umevno, razpustil stari občinski zastop, ki že deluje čez postavno dobo več let, in se bode imenovala primerna oseba za komisarja. Prepričani smo, da bode celjsko glavarstvo, našo tako osebo, s katero bodeta zadovoljni obe narodnosti.

60letnico svojega rojstva je praznoval 3. t. m. vlč. knez škof. duh. svetnik Franc Ser. Kolarič, župnik pri sv. Lovrencu v Celovcu.

Major Kvaternik, bivši član generalnega štaba Borovčice e armade, je bil pozneje pridružen generalnemu guvernementu v Beogradu. Sedaj je na svojo prošnjo opuščen iz te službe, samo da more nazaj na bojišče, kjer se bore njegovi hrvatski bratje.

Preosnove in priprave. Vsi narodi, vsi sloji se že danes pripravljajo na mir. Priprave se vrše na gospodarstvenem, političnem in narodnem polju. V ta namen se celo združujejo države; le mi Slovenci storimo bore malo. In vendar nam treba načrta, treba orožja v boju za vsakdanje življenje, za obstanek in sicer bolj kot kdaj prej. Dal nam je Bog mnogo darov, ali kako jih varujemo, kako jih izrabljamo?! Eno glavnih darov in obenem sredstev za olikane, vojaške in delavske sloje je in bo znanje jezikov! Zrušen je zid, ki ga tvori znanje samo enega jezika, skozi vrzeli pa prihaja tujec v deželo. Storimo isto: učimo se jezikov in napredovali ter uspevali bodemo dobro. Pred vsem nam je treba znanja sosednih in svetovnih, za promet važnih jezikov. Ni pa vse eno, po kateri metodi se učimo. Najboljša je naravna, priročna; toda k temu je treba, da učitelj sam zna in pozna več jezikov in načinov. Tako uči: nemščino, italijanščino, ev. francoščino — Miro Šijanec, učitelj jezikov, absolvent jezikovnega tečaja v Ženevi, sodnijsko zaprisežen tolmač. Poučevati je pričel dne 1. oktobra. Pojasnila daje od 11. do 12. ure dopoldne in od 1. do 2. ure popoldne v svojem stanovanju v Mariboru, Gosposka ulica 58.

Gospodarske novice.

Trgovskopolitični odsek poljedelskega sveta je dne 2. oktobra prvokrat med vojsko zboroval na Dunaju. Razgovarjalo se je, kako po vojski urediti gotova kmetska vprašanja s trgovskopolitičnega stališča.

Letošnji pridelek pšenice znaša na vsem svetu po angleških podatkih 446,5 milijonov kvartrov (1 kvarter = 290,79 litrov), torej 101,3 kvart manj nego lani.

Koze iz Makedonije za Nemčijo. »Frankfurter Zeitung« javlja, da so pripeljali iz Makedonije v Šezijo 2000 koz. Te koze ne spadajo pod prepoved klanja ter se prodajajo brez mesne karte. Nemški list se nadeja, da bodo mogli še pripeljati koz iz Makedonije.

Strelni svinec za lovce. Cesarsko namestništvo za Štajersko razglasi: Da se v najkrajšem času odpomore pomanjkanju strelnega svinca za lovce, bo vojaška uprava odstopila potrebno množino strelnega svinca za lovce. Kdor želi dobiti še za letošnjo jezensko lovsko dobo potrebno množino strelnega svinca (šibra), mora to prijaviti do 8. oktobra pristojni okrajni politični oblasti. V dotični prošnji se mora navesti množina in vrsta strelnega svinca ter lega in površina lova.

Poraba masti in olja. Ministrstvo notranjih zadev je sedaj določilo množino masti in olja, ki bo dovoljena na uradna nakazila dobivati. Za sedaj je določeno, da se bo dobilo za osebo in na teden 180 gramov masti ali olja, oziroma 148 gramov surove masti; telesno težko delujoči ljudje bodo dobivali 150 gramov masti ali olja ali 180 gramov surove masti.

Škodljivost pocinkastih železnih kotlov za živino. V smislu brzojavnega naročila c. kr. trgovskega ministrstva se posestniki opozarjajo, da so pocinkasti železni kotli živini škodljivi in da se v to svrhu morejo rabiti samo emajlirani kotli.

Tudi Ogrom je naložen post. Ogrska vlada je odredila, da je na Ogrskem prepovedano prodajati, kupovati, oziroma uživati vsa ovrstno meso ob sredah in petkih in tudi po gostilnah je dovoljeno gostu predložiti samo eno vrsto mesa. Ob torkih in četrkih je pa sploh prepovedano klanje goveje živine, svinj, ovc in koz.

Za prevažanje svežih sliv iz dežele v deželo je potrebno tozadevno dovoljenje pristojne okrajne politične oblasti. Za prevažanje svežih sliv za vojaško upravo pa ni treba nobenega tozadevnega oblastvenega dovoljenja.

Vojaški dopusti za praznike. Vojaške oblasti so odredile, da se mora vojakom, v kolikor dopuščajo službene razmere, dati na prosto (dopusti) sledeče praznike: Za rimske katolike, protestante, unitarce in starokatolike popoldan 24. decembra, potem 25. in 26. december 1916 ter 6. januar 1917 po novem koledarju. Za grško-katoliške vojaške, za

pravoslavne popoldan 6. januarja, 7. 8. in 19. januar 1917 po novem koledarju ter popoldan 6. in 7. oktober 1916. Za jude 8., 9., 10. in 11. oktober 1916 in 6. januar 1917. Ta odločila veljajo tudi za vojno-vjetniška taborišča in delovne prosto e izven taborišč.

Osrednjica za obuvala. Med avstrijsko in ogrsko vlado se vrše pogajanja, da se ustanovi osrednjica za obuvala za tostransko državno polovico s sedežem na Dunaju in osrednjica za obuvala za onstransko državno polovico s sedežem v Budimpešti, toda obe osrednjici bosta urjeni po enakih načelih. Za sedaj se gre samo za vprašanje, če bo Nemčija preklicala prepoved za izvažanje obuval iz Nemčije v Avstro-Ogrsko, kajti industrija z obuvali je v Nemčiji tako dobro razvita, da nam Nemčija lahko odstopi del usnja in obuval, ne da bi pri tem sama trpela škodo. Tozadevna pogajanja imajo dober potek in je v najkrajšem času pričakovati ugodne rešitve tozadevnega vprašanja.

V Sarajevu ni brezmesnih dni. V Sarajevu so oblasti preklicale dosedaj veljavna brezmesna dneva, sredi in sobota. To se je zgodilo zaradi tesnosti s kruhom. Na zadnjem sejmu v Sarajevu je stala goveja živina 2 K do 2 K 30 v, svinje 3 K 80 v do 4 K 80 v žive vage. Veliko živine je ostalo nepokupljene. Pravi radiž za meščane!

Brusnice. Piše se nam: Za nemški »Preisbeer« se rabi v slovensčini beseda »brusnica.« Toda naš Slovenskem Štajerju ne poznam kraja, kjer bi ljudstvo rabilo to besedo. Pač pa rabijo za brusnice besede: natik, natičje, žeberc, skoraževje.

Razne novice.

Atentat na duhovnika. V Stampfnu pri Požunu je umobolen človek izvršil med pridigo napad na župnika Hojsika. Župnik je tako ranjen.

Veselo življenje v Danski. Na Danskem imajo denarja, da ne vedo, kam z njim. Donesla ga jim je vojna. Danci prodajajo živež Nemcem in Angležem. Denarja prihaja v toliki meri, da banke ne vedo, kaj bi z njim. Razun tega je sedaj v Kodanju toliko tujcev, da se za podstrešno sobo plačuje več, nego prej za kako elegantno hotelsko. Kodaneci še niso nikdar tako dobro in veselo živeli kot ravno sedaj. Gledališča, cirkusi, varieteti, koncerti — vse je vedno razprodano. Na dražbi jož v glavnem gledališču so dobili letos 300.000 K več, nego v prejšnjem letu. Šampanjca je že zmanjkalo — toliko so ga popili. Kar je na svetu dobrega in zabavnega, vse to je prinesla Dancem vojna.

Zenska v narodnih pregovorih. Švicarji pravijo: Kdor ima ženo, ima breme. Nemci pravijo: Poslušaj prvo mnenje svoje žene, nikdar pa drugega. Francozi pravijo: Tudi moški iz slame je več vreden, kakor ženska v zlatu. Španec pravi: Čuvaj se zlobne žene, a tudi dobri nikdar ne zapuj. Portugalec pravi: Če imaš ženo, ti je nepotrebna, če je nimaš, jo pa pogrešaš. Anglež pravi: Ženski jezik je meč, ki nikdar ne zarjavi. Škot pravi: Stori po volji svoje žene, sicer poči. Amerikanec pravi: Kdor izgubi ženo in petdolarski bankovec, je izgubil le pet dolarjev.

Ciganka ukradla konja in voz. Kmet Jakob Murko v Pobrežu pri Konjicah je pred nedavno v temni noči slišal šum in ropot v hlevu. Ko je nato šel gledat v hlev, je v svoje nemalo začudenje opazil, da mu je bila ukradena kobila z žrebetom vred v vrednosti 3500 K in koleselj s konjsko opravo. Poklical je sosedovega sina Jožefa Tement, da na biciklu zasleduje predrznega tata. Še le pri vasi Žurmanec ob hrvaški meji se je posrečilo Tementu dohiteti ukradeni voz. Ko se je približal na 80 korakov, je skočila iz voza Cecilija Jagrinec, ki je pred pol letom služila pri Murkotu kot dekla in ki je bila ciganskega rodu. Ciganka je izginila v bližnjem gozdu, Tement je pa spravil ukradene reči srečno domov.

Judovski tempelj-tovarna za cigarete. Te dni je opazil orožnik v pozni noči luč v judovski molitnici v Tarnovu na Galiskem. Ker se mu je to zdelo sumljivo, je s silo vdrl v molitnico, koje vrata so bila zaklenjena. V molitnici je zapazil v svoje nemalo začudenje, da je veliko oseb izdelovalo cigarete prav tako, kakor v kaki tovarni. Veliko oseb je zbežalo iz templja in vzelo s seboj izgotovljene cigarete. Orožnik je našel v molitnici več tisoč izgotovljenih cigaret.

8000 otrok na begu umrlo. Katoliški sedmograški škof grof Mailath je v ogrski magnatski zbornici povedal, da je umrlo na begu iz Sedmograške okrog 8000 otrok! Segesvarski župnik je povedal, da so matere metale dojenčke proč, da bi jih ne ovirali na begu. Kakor poroča dvorni svetnik Ruffy, so že

dosedaj zbrali v Marošvasarhelyju 632 takih zapuščenih otročičev. Nastanili so jih v 16 vagonih, toda odpeljati jih niso mogli, ker ni bilo dobiti nobene lokomotive. Končno so izbruhnile med njimi razne bolezni, ki so tako razsajale, da je pomrlo na stotine teh nedolžnih žrtev rumunske invazije in materinske brezsrčnosti.

Umor v Zagrebu. V Zagrebu je bila 66 let stara grofica Le Grelle v svojem stanovanju v središču mesta na strašen način umorjena in oropana. V hiši so razne trgovine in skladišča in vsak dan hodi notri in ven več sto ljudi, ki jih seveda nihče ne kontrolira. Grofica je bila elegantna dama in je veljala za imovito, dasi je jako skromno živela in je odslovila celo služkinjo ter vsa domača dela sama opravljala. Posebno veselje je imela z vrečico cekinov. Morilec ji je v usta potlačil robec. Vse je kazalo, da se je grofica morilecu obupno ustavljala. V sobi, kjer so našli mrtvo grofico, je bilo vse v največjem neredu, a denarja in dragocenosti ni ostalo nič. Policija nima doslej niti najmanjšega sledu, kdo je morilec, oziroma če je bil le eden ali jih je bilo več.

Ruski car in šef ruskega generalnega štaba. Na Ruskem velja za posebno počaščenje, če je kdo povabljen k carju na obed. Tudi šef generalnega štaba, general Aleksejev, je bil povabljen, naj obedi vsak dan pri carju, dokler bo ta v glavnem stanu. General Aleksejev pa je baje rekel: »Jaz sem vojak, ne dvorni človek in bom pridobil le na čas, če jem v svoji sobi!« — Če to ni samo prazna bajka, ni mogoče presoditi.

Najboljše spričevalo. Dijak A. premetava razne listine, ki jih ima spravljene v predalčku svoje omarice. V roke vzame tudi zavoj z naslovom »Gimnazijska spričevala.« Gleda in gleda, nazadnje pa zamrmra v nizkem tonu sam pri sebi: »Jaka, obračaj in presočaj kakor hočeš! Nazadnje moraš le vendar priznati, da je še najboljše to-le spričevalo, ki si ga brez truda in znoja pridobil, namreč: rojstno in krstno spričevalo!«

Dopisi.

Maribor. Da se odpravijo razni nedostatk pri prodaji krompirja v Mariboru, je mariborski mestni magistrat določil za mestno prebivalstvo posebne karte za krompir, ki se bodo začele izdajati še ta teden.

Hoče-Reka. Velezaslužni g. nadučitelj Konrad Mejovšek v Reki je umrl. Ni ga več med nami. Popotnik, ki se vozi ali hodi iz Maribora proti Hočam, se rad ozira na zeleno Pohorje, na čigar vznožju leži na prav prijaznem kraju šola Reka. Tukaj je deloval pokojni g. Mejovšek v prid in blagor mladine 20 let. Bil je vzor vestnega, marljivega, pa natančnega učitelja. Malokdaj si ga videl v krmi, pač pa je delal v šoli vstrajno in je bil vzgojitelj z dušo in telesom. Kot oče je bil nad vse skrben in požrtvovalen za srečo svojih otrok. Bil je vnet Slovenec in neupogljiv značaj. K zadnjemu počitku ga je spremljalo poleg duhovščine od hiše žalosti lepo število njegovih stanovskih prijateljev, gg. učiteljev in šolskih otroci. Ob petih popoldne v ponedeljek smo ga pokopali na hočem pokopališču, kjer počiva poleg svoje žene Eleonore. Njegovi duši večni mir in večno plačilo za njegov trud in delo, njegovi družini pa iskreno sožalje!

Št. II v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo vabi domačine in sosedo k prireditvi v nedeljo, dne 8. t. m., ki se vrši v Slovenskem Domu ob priliki godu Njegovega Veličanstva v prid zbirki za vojne potrebe. Spored: »V mraku«, mešan zbor. »Junaške Blejke«, igra v 4 dejanjih. Deklamacija: »Naročilo.« »Jeza nad petelinom in kes«, igra v 2 dejanjih. Deklamacija: »Slovenci cesarju.« »Zaostali ptič«, mešan zbor. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina običajna. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Zg. Duplek—Žitečka vas. Naš vrh občan g. Jerij Ornik in njegova skrbna žena sta doživela ravnokar v najhujših časih najlepše in redko veselje. Imata 7 sinov, ki so vstopili zaporedoma v bojne vrste za vero, dom, cesarja. Od Njega Veličanstva sta prejela lepo darilo, ki ga je njima slovesnim načinom izročil visokorodni g. dr. Adam Weis plem. Schleusenbourg, c. kr. nam. svetnik in o. tr. glavar v Mariboru.

Meretinci. Med begunci je zadnjih osem dni 14 oseb.

Ljutomer. Branje se nadaljuje. Vinogradi dajejo manj, kakor se je mislilo. Kapljica izborna.

Vojnik. Za tukajšnjo deželno hiralnico je razpisana dobava mesa, moke, mleka, sočivja, stročnic, kuriva, slame in sploh vseh potrebščin. Tozadevne ponudbe, kolkovane s kolkom po 1 K, je vložiti do 31. oktobra na upravo hiralnice v Vojniku.

Celje. Dne 2. okt. je umrl tukajšnji sodnijski avskultant dr. Josip Eggersdorfer, enoletni prostovoljec, v 30. letu svoje starosti.

Celje. Padel je na italijanskem bojišču enoletni prostovoljec Ljudovik Wenedikter, sin tukajšnjega sodnega svetnika Ljudovika Wenedikter.

Šlivenica pri Celju. Dne 1. oktobra je umrl tukajšnji trgovec Robert Grasselli, star 50 let. Prepeljali so ga v Celje.

Zadnja poročila došla v petek dne 6. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 5. oktobra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Na ozemlju pri Oršovi so bile naše čete v zahodni smeri potisnjene nazaj. Južno od Petrovega se je sovražnik umaknil proti obmejnim prelazom. Pri mestu Fogaraš prodirajoče zavezniške čete so dospale dalje čez mesto ven.

Na sedmograški vzhodni fronti razven odbitega močnega rumunskega napada pri Szováti ni pomembnega.

Uspehi rumunskega sunka čez spodnjo Donavo, ki ga je četverosporazum naznanil z običajno bahavostjo, je znan iz uradnih poročil zavezniških generalnih štabov. Sovražnik je zapustil bolgarska tla veliko hitreje, kakor je mogel stopiti na ista. Kakor potrjujejo rumunske brezzične brzotjavke, katere smo vlovili, je bil pri poteku teh dogodkov hraber in odločen nastop našega junaškega pođonavskega vojnega brođovja odločilnega pomena.

Rusko bojišče.

Fronta generala kavalerije nadvojvode Karola: Nobenih posebnih dogodkov.

Armadsna skupina generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega: V Voliniji so ostali tudi včeraj vsi sovražni napor, omajati črte četrt armade, popolnoma brezuspešni. Rusi so imeli težke izgube. Ob spodnjem Stohodu je izvršil sovražnik z istim neuspehom slabejše sunke.

Italijansko bojišče.

Na Kraški gorski planoti je artilerijsko delovanje v polnem teku. Na nekaterih mestih je poskušala sovražna infanterija z napadi. Toda naš topovski ogenj je zadržal sovražne napade.

Na fronti doline Fleims na Tirolskem se nadaljujejo topovski boji. Položaj je ostal nespremenjen.

Na gori Cimone so naše čete v času od 23. septembra do 2. oktobra izkopale iz razsipin 35 Italijanov. Zavsem je bilo vjetih 482 Italijanov, vpljenih 6 strojnih pušk, 3 metači min in veliko pušk.

Balkansko bojišče.

V Albaniji ni pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Dogodki na morju.

Dne 4. t. m. zvečer je oddelek naših pomorskih zračnih letal z zelo velikim uspehom metel težke, srednje in lahke bombe na sovražno postajo za pomorska letala v Gradežu, nato na vojaške naprave v Tržiču, Škocjanu in Staranzano. Vsa naša pomorska letala so se kljub hudemu obstreljevanju vrnila nepoškodovana.

Mornariško poveljstvo.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 5. oktobra.

Francosko bojišče.

Na bojišču severno od Somme je narastlo močno artilerijo delovanje pred infanterijskimi napadi sovražnikov do največje srđitosti. Večinoma na vseh mestih je naskakujoča sovražna infanterija obležala že v našem ognju. Tako je bil popolnoma izjalovljen angleški napad med pristavo Mouquet in Courcelles; tako je med krajema Courcelles in Eaucourt prodirajoči sovražnik došel samo pri Le Sarsu notri do naše postojanke, kjer je angleška infanterija s težkimi izgubami bila v ročnem metežu z našo infanterijo poražena; tako je bil tudi izjalovljen pred našimi črtami francoski napad čez črto Rancourt-Bouchavesnes. Med Fredicourtom in Rancourtom se je bil tudi včeraj zjutraj srđit boj. Tukaj smo izgubili le nekaj posameznih arkov.

Rusko bojišče.

Na fronti ob reki Stohod so Rusi vedno z-

nova ponavljali svoje srđite napade. Dosegli niso ničesar, vsakokrat so bili njihovi napadalni valovi odbiti od naše artilerije, infanterije in strojnih pušk. Samo severno od Zornelnege so vdrl slabi oddelki v našo postojanko, iz katere so bile takoj zopet vrženi nazaj.

Sedmograško bojišče.

Zahodno od Parajda so bili opetovani rumunski napadi odbiti. Rumunska 2. armada, ki je še dne 2. oktobra napadala na ozemlju pri Bekotenu, je bila v dolini reke Alute vržena nazaj za Sinco in se nahaja dalje proti severu na begu.

Po brezuspešnih, izgubepolnih naporih v gorovju Hatzeg na obeh straneh doline Stelly (Szirigy) se sovražnik umika na obmejne višine. Pri Oršovi ob Donavi je pridobil rumunski sunek tla.

Večina grških ministrov za vojsko.

Iz Aten se poroča:

Pod predsedstvom kralja Konstantina se je vršil kronski svet, v katerem se je moral na kraljevo povelje izjaviti vsak minister za se, ali je za ali je proti vojski. Večina ministrov se je izrekla za vojsko, nakar je kralj sprejel odstop ministrov. Pričakuje se, da bo sestavil novo ministrstvo Demitrikopulos, kateri bo poklical v ministrstvo tudi tri Venizelosove pristaše.

Grški princ Andrej za vojsko.

Grški princ Andrej, ki se je mudil v Londonu, Parizu in v Rimu, se je na kraljevo povelje vrnil v Atene. Princ Andrej se je baje izjavil, da bo Grčija v 5 ali 6 dneh posegla v svetovno vojsko.

KNJIZEVNE NOVOSTI.

Najprimernejša knjiga za vojake. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavantinskega ordinariata so izšli: „Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.“ Knjiga vsebuje evangelije vseh nedelj in praznikov cerkvenega leta, povrha še kratko razlago in naobračbo za vojaške razmere. Vojak, ki se ne more udeleževati redne službe božje, naj seže z veseljem po tej knjižici, ki mu bo milo nadomestilo za nedeljsko prerčenje v domačiji in blago hladilo za upa, poguma in tolažbe potrebno dušo. Knjiga obsega v mali žepni obliki 93 strani in stane 25 vin. Vojaki jo dobijo, če to želijo, tudi zastonj. Naslov za naročila je: Knezoškofijska pisarna v Mariboru. — Ravnotam se dobi tudi knjiga v nemškem jeziku iste vsebine, katero je spisal profesor dr. Slavič. komad stane 30 vin. Tudi nemško knjigo dobijo vojaki zastonj.

Slovnica slovenskega jezika za Italijane. — Knjigarna J. Štoka v Trstu je izdala slovnico slovenskega jezika za Italijane „Lingua e grammatica slovena“, ki jo je spisala Tržačanka gđe. Marica Gregorič, učiteljica na občinski šoli, katera pozna temeljito slovenski in italijanski jezik. S to slovnico bo gotovo ustrezno vsem onim zmernim Italijanom, ki se želijo priučiti slovenskega jezika. Cena lepo vezani knjigi znaša 3 K. Priporočamo! Knjiga se dobi v knjigarni J. Štoka v Trstu, Via Molina Piccolo št. 19.

„Slovenski Sadjar.“ Izšla je 9. in 10. številka tega izbornega lista. Tudi ta zvezek ima zopet raznolično zanimivo vsebino o novih sadnih vrstah, o konzervirvanju sadja (priobčujemo v današnji številki), o rabarbari, o statistiki sadja na Kranjskem itd.

Vojni vjetniki, ranjenci in pogrešani. Ker še mnogi vedno ne vedo, kam bi se obrnili, da bi dobili natančne podatke o osebah, ki so v vojnem vjetništvu, ki so ranjeni ali bolni ali ki se pogrešajo, prinašamo še enkrat naslove uradov in pisarn, kamor se je treba obrniti za pojasnilo in podatke: 1. Po vojnih vjetnikih se vpraša izključno pri onem deželnem društvu Rdečega križa, v kojega področje je dotičnik pristojen, oziroma h kateremu spada njegovo vojaško krdelo (torej za vse Stajerce pri deželnem in gospejnem pomožnem društvu Rdečega križa za Stajersko v Gradcu). Povprašati je z navadno odpisno pošto dopisnico (z odgovorom); vzvratni naslov mora vprašujoča stranka napisati. Navesti je: Ime, starost, pristojnost, šaržo in vojaško krdelo vojnega vjetnika, katerega se išče. Na nečitljiva vprašanja se ne more odgovoriti. 2. Po nevojno vjetih ranjenih in bolnikih je povprašati pri poizvedovalnici Rdečega križa na Dunaju, VI., c. in kr. vojna šola. Tudi tukaj je navesti gornje podatke. Za ta vprašanja so tiskane odpisne dopisnice, ki se dobijo pri večjih poštah uradih. 3. Razvidnost pogrešancev vodi skupna osrednja izkazalnica na Dunaju, oddelek C, I., Fischhof št. 3. Po pogrešanih je poprašati naravnost pod tem naslovom z navadnimi odpisnimi poštami dopisnicami. Navesti se morajo vsi goraj označeni podatki. Vsa pojasnila se daje samoobsebnimeno popolnoma brezplačno in hitro. Ni se torej treba obračati do nepoklicanih posredovalcev, ki morajo potrebne poizvedbe vendarle dobiti od poprej navedenih uradnih poizvedovalnic.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 47:

Ujeto moštvo:

Zamut Mihael, Sv. Jakob, Maribor (Spaskoje, Primorsk, Rusija); Zelenik Ignac, četovodja, Maribor (Rusija); Žizek Franc, Maribor (Nikolsk-Ussuriisk, Rusija); Zweidik Matija, Sladkagora (Rusija, Moskva).

Domobranski pešpolk št. 26:

Ujeto moštvo:

Lačen Karol, Maribor (Rusija); Lah Ljudovik, Ljutomer (Ašabad, Rusija); Lang Karol, Selnica, (Penza, Rusija); Ledinek Janez, Maribor (Karkov, Rusija); Lenarčič Matevž, ptujška okolica (Rusija); Lesjak Primož, poddesetnik, Ljubno (Rusija); Letonja Franc, častniški sluga, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Levanič Andrej, Turški vrh (Penza, Rusija); Lilek Janez, Sv. Jakob, Maribor (Skobelev, Ferghana, Rusija); Lipušek Anton, Sv. Ema (Penza, Rusija); Lovrenčič Martin, Maribor (Krasno-Usimsk, Rusija);

Maler Janez (Vladimir, Rusija); Majavšek V., ptujška okolica (Rusija); Majcen Jožef, celjska okolica (Almasnaja, Rusija); Malec Janez, ptujška okolica (Zarev, Astrahan, Rusija); Malek Franc (Ravnoje, Samara, Rusija); Malus Jožef, Bizeljsko (Penza, Rusija); Mandl Janez, poddesetnik (Rjezan, Rusija); Marčič Mihael, Maribor (Penza, Rusija); St. Marzidovšek, Konjice, ranjen (evak. boln. št. 27, Vladimir, Rusija); Mastnak Karol, Sv. Jurij ob južni žel (Skobelev, Rusija); Matavš Stefan, Maribor, (Rusija); Maurin Peter, Sv. Stefan; Medved Jožef, ptujška okolica (Penza, Rusija); Meixner Henr., desetnik (Kara-Kalla, Rusija); Meško Lovro, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Mesnarič Jožef, Ljutomer; Mihelič Franc, narednik, Ljutomer (Rusija); Mlakar Franc, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Mlakar Franc, Konjice (Rusija); Močnik Franc, Smarje pri Jelšah (Rusija); Močnik Jožef, Maribor, (Penza, Rusija); Moser Karol (Rusija); Mranič R., Maribor (Rusija); Mratoh Franc, Celje (Rusija); J. Munda, Ptuj (Čistopol, Rusija); Muršec Lovro, Maribor (bolnišnica št. 17, Moskva, Rusija); Muršič Alojzij, poddesetnik, Ptuj (Ravnoje, Samara, Rus.);

Novak Alojzij, Ptuj (Rusija); Novak Jožef, Konjice (Penza, Rusija);

Obran Franc, Ptuj (Rusija); Obrež Fr., Brežice (Almasnaja, Rusija); Ogrizek Leopold, Sv. Ema (Taškent, Rusija); Ogrinec Karol, Maribor (Rusija); Ogrizek Jurij, poddesetnik, Smarje pri Jelšah, (Rusija); Öler Andrej (Nižni-Novgorod, Rusija); Onič Janez, Maribor (Rusija); Orač Jožef, celjska okolica (Rusija); Orehovec Martin, Loka (Rusija); Orešnik Janez, Ljubno (Rusija); Osojnik Janez, Brežice, Sv. Peter pod Sv. gorami (Rusija); Osvald F. (Kara-Kalla, Rusija);

Pak Janez, Radgona (Alesandria, Italija); J. Pauman, Maribor (Zarev, Astrahan, Rusija); Patarič Alojzij (Rusija); Pavlinič Jožef, Ptuj (Tatarsk, Mohilev, Rusija); Pečar Franc, Maribor (Penza, Rusija); Pelko Janez, ptujška okolica (Almasnaja, Rusija); Petelin Janez, poddesetnik, Brežice (Poselnok, Akmolinsk, Rusija); Peterinek Roman, Maribor (Rusija); Petini Jakob, Jurklošter (bolnišnica št. 15, Moskva, Rusija); Petrin Janez, celjska okolica (Čistopol, Rusija); Pevec Stefan, celjska okolica (Rusija); Pihler Mihael, Brežice (Almasnaja, Rusija); R. Pilh, desetnik, Radgona, Sv. Vjd (Rusija); Pirkla Alojzij (Rusija); Pirš Janez, Lučekavas, Maribor, (bolnišnica št. 15, Moskva, Rusija); Pišotek Fr., Zabljek, Maribor (Rusija); Planina Franc, Rogatec, (Penza, Rusija); Plevnik Janez, Brežice (Penza, Rusija); Počivalšek Anton, Brežice (Orel, Rusija); Počivalšek Jožef, Brežice (Kaljazin, Tver, Rusija); F. Podbrega, Luče (Petropavlovsk, Rusija); Podgoršič Jožef, Ptuj (Almasnaja, Rusija); Podkrižnik Anton, Maribor (Rusija); Pohure Anton, Maribor (Almasnaja, Rusija); Polak Franc, Ljutomer (Spask, Prim., Rusija); Polančič Anton, Maribor (Rusija); Polavder Martin, celjska okolica, Griže (generalna bolnišnica, Moskva, Rusija); Poljanec Janez, Središče, (Almasnaja, Rusija); Pongrac Avgust (Penza, Rusija); Port Franc, Mozirje (Rusija); Poš Karol, Sv. Ilj (Berezovka, Rusija); Potisk Franc, Maribor (Rusija); Potočnik Janez, Radenci (Rusija); Požešnik Janez, okolica Celje (Orel, Rusija); Prevolshek Fr., Ptuj (iz srbskega vjetništva rešen); Pribožič Mihael Brežice (Rusija); Primež Ljudovik, desetnik, Maribor (Rusija); Prisching Ernest, poddesetnik, Radgona (Nižni Novgorod, Rusija); Prohaska Alojzij, desetnik (Rusija); Pungračič Jožef, Ptuj (evak. bolnišnica št. 27, Vladimir, Rusija); Pušnik Mirko, četovodja, Sv. Ema (Kamšin, Saratov, Rusija);

Radič Jožef, Videm, Brežice (Penza, Rusija); Rajh Peter, Ptuj (Kara-Kalla, Rusija); Reichmann Jožef, Radgona (Kursk, Rusija); Ribič Šimon, Ptuj, (evak. bolnišnica št. 17, Moskva, Rusija); Rižnar Franc, Ptuj (Rusija); Ročker Franc, Ptuj (Rusija); Rojko Janez, Ptuj (Orlov, Vjatka, Rusija); Rojko Martin, narednik, Ptuj (Rusija); Rollinger O., poddesetnik (Kara-Kalla, Rusija); Romih Janez, Brežice (Pokrovsk, Samara, Rusija); Rotman Leopold, Spielfeld (ranjen, Razdolnoje, Rusija); Rutsch Karl, Lipnica (Taškent, Rusija);

Sagadin Valentin, ptujska okolica (Tatarsk, Mohilev, Rusija); Sagmüller Janez (Rusija); Samec Franc, Sv. Jurij, Celje (Taškent, Rusija); Sarlah Pavel, Žusem, Celje (Skobelev, Rusija); Scheucher Franc, Ljutomer (Kabarovsk, Rusija); Scheucher Janez, Radgona (Rusija); Schmied Jožef, Jurklošter (Rusija); Schwarz Franc, Radgona (Rusija); Fran Schwarz, Sv. Urban pri Ptuj (Almasnaja, Rusija); Sernko Anton, desetnik, Maribor (ranjen, Berezovka, Rusija); Segula Franc, ptujska okolica (Čistopol, Rusija); Selič Jožef, četovodja, Jurklošter (Rusija); Semlič Martin, ptujska okolica (evak. boln. št. 39, Tula, Rusija); Senčar Rudolf, Trbovlje (Rusija, Almasnaja);

URE



Velika zaloga ur, drapessnost, srebrnine in optičnih peči po vsaki ceni.

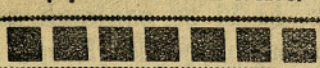
Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura K 7-
Original omega ura K 24-
Kuhinjska ura K 10-
Budilka niklasta K 3-
Poročni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietfinger
Theod. Fehrenbach**

urur in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.



Vina in sadni mošt od 561. naprej suhe hruške od 5 kg naprej in novi „Silva“ vrelec namizni in zdravilno kisló vodo razpošilja proti povzetju A. Oset, pošta Guštanj, Koroško. Posodo zaračunam za lastno ceno ter jo vzamem nazaj. Sprejem tudi steklenice in sode v polnitev in protiračunu ter se naj pošljejo na železniško postajo Spodnjedravograd. 448

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k enemu otroku. Več se izve pri gospe Krošl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Učenec

Močnega učenca sprejme mizarSKI mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večja trgovske korespondencije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenaugasse 20, Maribor. 505

Kuharica, vajena vsacega dela, ki je že 10 let služila v župnišču, išče zopet službe v kakšnem župnišču. Naslov: Alojzija Weinhardt, Dobrna pri Celju.

Preselitev.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem preselil svoj fotografski zavod iz hiše št. 15 Tržaška cesta Maribor v lastno hišo šte. 28, Tržaška cesta nasproti deželni bolnišnici. Se priporočam za obilen obisk.

614 **Adolf Skušek, fotograf.**

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja.
Spisal Franc. Ser. Segula. Mala 8a. 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1876) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rimski imenovan. — 5. K. p., sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščanskih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijansko kongregacijo deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). — 22. Za redovnice in redovnice (obnoveitev samostanske obljube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. — 28. Za čas vojne. — 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsegajoč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rdečo obrezo za K 250. 2. z zlato obrezo za K 320. 3. krasna izdaja za K 350. Po pošti poslan stane vsak komad 20. vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po nakaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20. vin. za poštino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).

» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» g. Coretti, Grajski trg 7.

» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,

» Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostersgasse (baraka).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Go'nja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

» » Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Bruhdula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršč.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlože pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravištvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 250. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravištvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se n. naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista pri našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste v ojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se bolezninogo jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.



Se dobi v
vseh lekarnah
in K. 4.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek,
kumno in janež, ter sploh vse deželne
pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih
vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijal-
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta števil. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja,
ki so nam došli povodom bolezni in
smrti našega prisrčno ljubljenega očeta,
starega očeta, brata, strica in tasta, gosp.

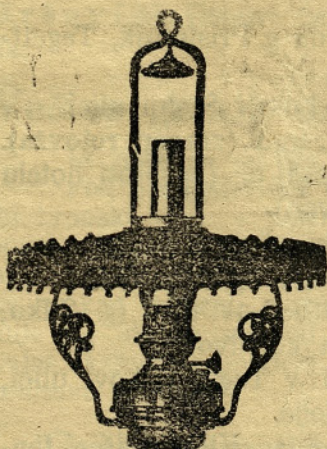
Konrada Mejovšek,

nadučitelj,

izrekamo tem potom našo najtoplejšo
zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni
preč. duhovčini, učitelstvu, c. kr. urad-
nikom južne železnice in sodišča, da-
rovateljem prekrasnega cvetja in ven-
cev in vsem, ki so spremili nepozab-
nega pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Reki-Hoče, 4. oktobra 1916.

Globoko žalujoči ostali.

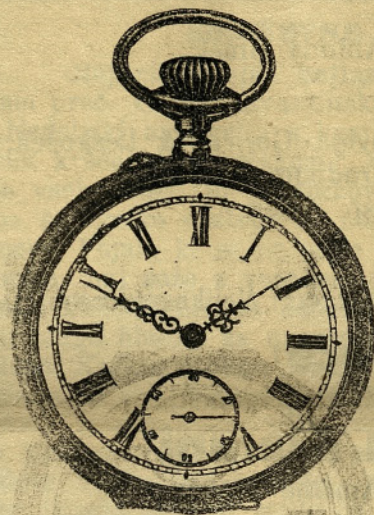


Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in per-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
vodobne. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.



Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika
umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Po-
drobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni
crkveni« Praga-Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Kdor hoče jabolka

dobro prodati, vpraša naj pri Jos. Šerec Maribor,
Tegetthoffstrasse, trgovina s špecerijo in deželnimi
pridelki. ||

Gobe. Gobe.

Kupim

vsako množino **lepo posušenih** gob (glo-
banj) po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti kravše
ali prave globanje, potem **posušene** turke,
brezovke, žemljariče, jelenovke, bodičarice ali
rumene ježovke, medvedove tace, laške lesičke,
navadne rumene (žolte) lesičke, sivke, pečenice,
golobarke, štorovke i. t. d. sploh vse užitne gobe.

Trgovci in nabiralci gob, ki bi se zanimali za
nakup oziroma nabiranje gob, naj pišejo na »Eksport
gob« v Konjicah št. 62, Štajersko. — P. S. Pridem
na zahtevo v vsak kraj, da podučim nabiralce in
trgovce o nabiranju in nakupu raznih vrst. 370

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:

trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje:

Papirnatate servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.



Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu
in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti se poštno hranilno polovico (97,07%) in razpolago. Hranilni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

1. Istaom in udear. 2. Knjižice proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vključbo sploh po 5 1/2%, na vključbo in posojilo po
5 1/2% in na osebnost po 6%. Nadalje izposrežajo na zastavo vrednostnih papirjev. Delovni pri drugih stvarah zavodih
prevzame posojilnica svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kren. Prošnje sa vključbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolko.

Uradne ure

se vsake vede in četrti od 9. do 12. ure dopoldne in vsake sode od 2. do 5. ure popoldne. V uradnih urah se sprejema
in isplacuje denar

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 5. do 6. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)